

ANDANTE CANTABILE.

HET was heel warm. De stilte van een heeten Meimiddag lag over het land; geel schitterden de boterbloemen in kwistigen overvloed in het hooge zachte gras; het sintelweggetje trok een zwarte kronkelende streep door het bloeiende land.

De knotwilgen, scheef uitgebogen, spiegelde in het stille groene water van de slooten; daar dreven groote witte kussens op van waterranonkels; soms dook ineens een kikker van den graskant met een doffen plomp in het riet.

En hóóg, héél hoog, verloren in het schelle schitterende blauw van den zomerhemel, stond een leeuwerik, en zijn fijne vroolijke jubelen trilde door de stille lucht.

Er kraakten voetstappen op het weggetje — een jongen en een meisje kwamen langzaam gedrenteld van het haltetje midden in 't land, waar 't zwarte paadje begon — in de verte jachtte het locaaltje verder, stootend en rinkelend, een witte rookpluim slierde er achteraan.

De jongen, groot en hoekig, liep met langzame slenterpassen, schoppend uit verveling tegen alle steentjes, die hij voor zijn voeten vond — hij leek linksch en als verlegen met zijn lange armen en beenen — twee tasschen droeg hij onder zijn arm.

Het meisje was klein en tener, met de fijne gracie van prinsesje in haar gang en gebaren, in de onbewuste fierheid, waarmee ze haar klein hoofdje omhoog hief. Zij had groote grijze oogen, met een schalksch lichtje er in, en krullig goudblond haar sprong uit 't roode mutsje tevoor-

schijn, en viel in twee zware glinsterende vlechten naar voren.

Ze kwamen al lebei uit de stad — zij van de huishoudschool, hij van 't gymnasium — en maakten hun dagelijkse wandeling van 't haltetje langs 't kronkelweggetje naar 't dorp. —

„k Wou, dat ik vacantie had”, pruilde 't blondje op eens, na een

droomerig zwijgen, en schudde opstandig haar gouden kopje.

„Wel?” vroeg de jongen verstrooid, opschrikkend uit zijn gepeins. „Wat zijn jullie meisjes toch lui...”

„'t Is ook zoo gloeiend”, pruttelde ze weer. „En k heb zoo onwijs veel op gekregen voor morgen. Zes bladzijs recepten overschrijven.” Ze zuchtte.

„Wil ik 't voor je doen, Cis?” kwam hij dadelijk, goedgehartig.

„Jij!” ze schaterde 't uit. Dan goedig zei ze er dadelijk overheen: „k Zal zelf wel doen, hoor Kees, 't was maar gekheid. Gunst, d'r kwam 'n complete opstand van — de heele school stond overeind als ze t wisten, dat 'n mijnhéér...! 't Zou anders niet kwaad voor je zijn”, plaagde ze weer. „Hoe echt voor je moeder, als jij verstand had van rooie kool koken, zeg — en andijvie...”

„Ik éét ze liever”, vond Kees nuchter.

Weer viel er een stilte. Ciska wond peinzend de krullende einden van haar vlechten om haar wijsvinger.

„Over twee maanden ben ik er toch af, mischien”, zei ze ineens. Kees schrok — keek haar aan van op zij, met plotselinge onrust.

Daar was 't! Al sinds Zondag had hij er over loopen piekeren; toen had dominee 't van den kansel af meegedeeld, vóór den zegen: dat hij een beroep had ontvangen naar de gemeente van — Kees was opgeschrokken uit zijn beschouwing van een speelschen zonnestraal, die een mooi glanzend plekje op de donkere zerken deed schitteren — en met een vaag gevoel van dreigend onheil had hij den naam van de roepende gemeente opgevangen. Maar dat was 'n stad, 'n gróóte stad — zoo 'n beroep had dominee nog nooit gehad. Als 't eens aannam! En vóór den zegen hadden zijn oogen nog even de dominee s bank gezocht, waar zijn blond vriendinnetje zat, naast haar moeder. — De pastorie leeg. Ciska weg, voorgoed, naar de stad — Kees had van den zegen niet veel verstaan.

Thuis had hij er over hooren praten, over „het beroep” — Vader was ouderling en een man van gewicht in de gemeente. En Kees, verscholen achter zijn boek, had gespannen geluisterd, en zijn onrust was gegroeid met elk woord van Vader. Die bekeek de zaak van den practischen kant: „Een dorp bleef tenslotte een dorp, hè, en dominee was net 'n man voor zoo'n groote gemeente. — Nou, en achteruit ging hij er ook

niet van — let er op, wat ik zeg Moeder, hij gaat!" En Kees was weggeslopen; de kamer uit, niet meer hoorende Moeders zacht woord van bedenking er tegen in — Moeder, die meer den geestelijken kant zag.

En sindsdien had Kees als 'n schrikbeeld achtervolgd de sarrende gedachte: Ze gaan weg, ze gaan natuurlijk weg! En er was 'n verzet in hem wakker geworden, des te heviger naarmate hij 't tegen niemand zeggen kon: Néé — 't mocht niet — 't zou niet. Ciska hoorde hier — hier moest ze blijven. 't Was immers onmogelijk, dat hij haar niet meer zien zou, 's Zondags, in de deftige donkere kerkbank, net een oud schildertje, met haar witte jurk en haar goudblonde

vlechten — dat hij haar niet meer zou hooren zingen, de aardige Fransche liedjes, van d'r grootmoeder geleerd — dat hij alléén de saaie reis van en naar de stad zou moeten maken. Kees was die week nog stiller geweest dan anders — was verstrooid en knorrig — al tijd maar met

zijn gedachten ronddraaiend om dat eene, dreigende: het beroep. — Zeven jaar geleden was ze in 't dorp gekomen, als 'n klein beweeglijk blond ding van even acht — hij was toen tien — en Kees herinnerde zich nog levendig de verbazing, waarmee hij haar had aangestaard, toen ze uit zijn vaders tilbury pardoes op den grond sprong, de blonde krullen zwierend om haar gloeiend gezichtje. En over 't tuinhekje heen hadden ze den volgenden dag vriendschap gesloten — op kindermanier. „Hoe heet jij? Kéés? Hè wat leuk — zoo heet pappa óók. Ik heet Ciska — Francisca eigenlijk, maar dat is te lang. En papa zegt altijd maar zus". Dat was 't begin geweest; samen waren ze naar school gegaan, samen gingen ze met 't lokaaltje nu elken dag naar de stad, — Kees waakte over haar met de goedige trouw van een hond — droeg haar tasch, schreef werk voor haar over, en deed braaf mee aan de algemeene gewoonte om t kleine prinsesje Goudhaar te verwennen. En Ciska bleef er dezelfde

onder, altijd vroolijk als 'n leeuwerik, eenvoudig en zacht, met Kees omgaande als met haar vriendinnen op school, hem wakker schuddende uit zijn gewone stijve stugheid met jolige plagerij, grappige verhalen van school.

En nu zou dat uit zijn — ineens. Want dat dominee weg zou gaan, stond bij Kees al vast. En daarom dreef dat losweg-zoo-zeggen van Ciska het bloed naar zijn gezicht.

„Hoe bedoel je?" probeerde hij onbevangen te vragen, maar hij voelde zijn hinderlijk kleuren. Ze keek niet — gelukkig.

„Och," ze schokte even met de schouders. „Als pa 't beroep aanneemt..."

Kees beet zijn tanden op elkaar. „Zou hij 't doen, denk je?" Zijn onrustige oogen verslonden haar fijn gezichtje — ze hoorde den scherpsten klank in zijn stem niet.

„'k Weet niet," aarzelde ze, bang om teveel te zeggen. Mocht ze er over praten? „'k Weet er niks van, hoor!" sneed ze haastig alle verdere vragen af. „Maar als pa 't aanneemt..."

„Ja natuurlijk," zei Kees, om wat te zeggen, al wist hij zelf niet, wat er natuurlijk was.

En met 'n wreed welbehagen ging hij verder toen ze zweeg: „'t Zou voor je vader wel 'n heel verschil zijn, hè? 'n Stad. — 't Is hier toch maar 'n dorp..."

Met 'n lichte verwondering keek ze hem aan — een fijn rood vloog over haar gezichtje — wat zei hij dat raar.

„Natuurlijk!" zei ze, trotscher dan ze bedoelde. „Dat scheelt 'n heel stuk."

„Waar wou hij toch heen?"

„En dan is 't voor jou ook veel gemakkelijker," vorschte hij verder, bruusk over zijn gewone verlegenheid heen.

„Wel?" vroeg ze, schoon ze hem heel goed begreep.

„Dan hoef je niet meer zoo heen en weer te trekken immers — d'r zal daar óók wel 'n huishoudschool wezen."

Ze ging er niet op in. „Ja, dat zal wel," besaamde ze rustig. Kees beet zich op de lip — hij schopte nijdig tegen een steen — rrt! vloog die met een vaart den weg over — de sloot in. —

Ze waren nu vlak bij 't dorp — daar had je de boomen van de dorpsstraat al.

Een kalf, vlak aan den slootkant, hief den kop op bij hun nadering — een mooi wit en zwart geplekt beest was 't, met groote goedige oogen. Ineens loeide het, met den kop vooruitgestoken. — „Mormel!" schrok Kees nijdig. Ciska lachte: „Knap gedaan, hoor!" toen 't kalf, met logge sprongen van de sloot weghuppelde. Dan keek ze tersluiks naar 't sombere gezicht van Kees, die aandachtig naar den grond voor zijn

voeten liep te turen. Wat mankeerde die jongen vandaag?

In de dorpsstraat was 't koel en stil — onder 't dichte dak van zware bloeiende kastanjes. Vier slagen klepelden door de stilte hoog van 't grijze torentje. De kerk stond open — een koperen kaarsekroon hing te schitteren in 't binnenstroo- mend zonlicht.

Uit de school klonk helder op een psalmwijs door de open ramen:

Laat bij uw harp de psalmen hooren,
Uw juichtoon geev' den Heere dank!

Ciska's oogen begonnen te schitteren; ze haalde diep adem. Het was allemaal zoo bekend, zoo gewoon — ze hoorde het haast iederen dag, als ze thuis kwam. En toch was 't, of ze 't nu pas voor 't eerst goed zag — de statige boomen, met al die witte kaarsjes — de oude verweerde steenen pomp midden op 't plein, met zijn grijnzenden leeuwenkop — het mooie grijze kerkje — vaders kerk, zei ze altijd, toen ze klein was. — Wat was dat allemaal mooi en vertrouwd. En nu ging ze misschien weg — voorgoed. — Dan moest ze dat alles missen, ruilen voor wie weet wat 'n drukke straat, met herrie van fietsen en auto's — en een leelijk stadshuis. — Ze zuchtte. Daar was 't hekje van den pastorie-tuin — Ciska stond stil.

„Hier is je tasch,” zei Kees stug, verbijtend met moeite zijn felle teleurstelling, dat ze niets

gezegd had, heelemaal niets — dat 't haar spéet of zoo. — Alle meisjes waren toch eender.

„Dank je,” zei ze schuw. Ze draalde met 't hek opendraaien — daarachter lag de tuin, met 'n geurende weelde van bloeiende seringen — gouden regen stortte zich in stralenden overvloed over den tuinmuur.

Even stonden ze elkaar verlegen aan te kijken, zij met 'n kleur op haar mooi gezichtje — zoekend naar woorden, plotseling begrijpend zijn scherpe- heid van daareven.

„Zou je 't erg — naar vinden — als we weg- gingen?” waagde ze dan, gloeiend van verlegen- heid, maar toch iets van de oude schalksheid in haar oogen.

Hij keek haar recht aan.

„Natuurlijk,” zei hij dan eenvoudig — zijn toon deed haar de oogen neerslaan.

Ze duwde het hekje open, dat knarste op zijn scharnieren. Dan zei ze, ondeugend, over haar schouder: „Ik ook!”

Zijn gezicht klaarde op als bij tooverslag. Hij greep het hek vast: „Jij ook?”

„Ja, ik ook!” Ze schudde haar vlechten naar achteren. „Dag Kees!”

„Dag Cissie!”

Klap — viel het hekje dicht, en met een kleur als een pioen trippelde ze 't paadje af, tusschen de witte en paarse seringen.

Kees kwam fluitende thuis.

RIE VAN R.

KRITIEK VAN JONGEREN.

„WAT wij jongeren, van de ouderen vragen, is bovenal, dat zij zullen *beleven*, wat ze belijden.” Zoo sprak onlangs iemand zich uit tegenover mij, en zóó kunt ge het hooren, wanneer ge luisteren wilt naar hetgeen de jongeren zeggen. Hun kritiek treft minder de belijdenis, dan het leven.

Duidelijkheidshalve voeg ik hier even tusschen, dat ik met „de jongeren” niet bedoel een be- paalde groep; nog minder jonge belijders van een bepaalde kerk, maar dat ik dit vragen naar een *beleven* der waarheid zie als eigenschap van al wie jong is en het leven ernstig neemt.

De jeugd is radicaal en absoluut; ze duldt in wie haar leiding moeten geven of meenen te kunnen geven, geen halfheid. Ze dweept, of ze verwerpt. Alles ten volle. Persoonlijke eigen- schappen, karakter, volksaard, kunnen dit absolute enigszins temperen, zoodat het niet in die krasse vorm uitgesproken wordt, iets ervan leeft toch in het hart van al wie jong is, en het leven niet wil zien als een gebrokenheid, maar als een

eenheid. En ik aarzel niet het uit te spreken, dat ik wenschte: iets méér hiervan mocht ons bijblijven bij het ouder-worden. Wanneer het ons wat minder gemakkelijk viel erin te berusten, dat een christen altijd blijft beneden het ideaal, dat hij zichzelf stelt, omdat hij immers in dit leven slechts heeft een beginsel van heiligheid; wanneer we iets beter aanvoelden, als we de diepe en de teere waarheden van het christendom uitdragen in de wereld, in welk een flagrante strijd daarmee vaak ons leven is; wanneer we minder schermden met woorden, en méér trachtten naar daden, o neen, we zouden niet *alle* jongeren winnen, want ook in hun hart leeft de vijand- schap tegen God, tenzij genade die overwon; — maar we zouden toch voor heel wat jongeren den strijd om in te gaan minder zwaar maken. Dat er zooveel sympathieke ongeloovigen zijn, moge ons tot dankbaarheid stemmen; de tegen- stelling hiervan: dat er zooveel onsympathieke christenen zijn, doe ons steeds onszelf ernstig onderzoeken: behoort ik soms tot hun getal?